

Ve de la pàgina 1

Per la seua banda, Gaetà Huguet Segarra (1882-1959) va continuar l'obra paterna de dirigir el valencianisme al nord valencià, per bé que amb una ideologia nacionalista més ben definida. Fou un dels impulsors de l'Estatut valencià durant la República i element clau d'Acció Republicana de Castelló (1930), Esquerra Republicana del País Valencià (1934), Esquerra Republicana (1936) i Esquerra Valenciana. De la seua amistat amb Adolf Pizcueta i Carles Salvador, per exemple, se'n van derivar rèdits magnífics. En efecte, va donar suport moral i econòmic a l'ambiciós programa cultural que dissenyava el mestre de Benassal. I amb ell i Adolf Pizcueta va constituir la palanca de llançament definitiva del procés venturós que va dur a les Normes de Castelló. Recordem, així mateix, que va exercir un mecenatge notori en iniciatives culturals diverses, com ara la Colònia Valencianista, de Sant Pau, d'Albocàsser (1933), el setmanari valencianista *El Camí* (del qual fou també col·laborador i promotor) o bé Proa (Consell de Cultura i Relacions Valencianes) (1935). Compromés amb l'eradicació de l'analfabetisme de la societat valenciana, va redactar, d'entrada com a text de lectura, *Valencians de secà*, una col·lecció d'estampes de la masoveria amb un valor etnològic i històric ben elevat que fou editada pòstumament el 1969 i reeditada el 2003.

I tot seguint les petjades del seu pare, va instituir la Fundació Huguet, amb la comesa expressa de protegir la literatura catalana i d'organitzar cursos de valencià (en sintonia amb els que dirigia Carles Salvador des de Lo Rat Penat) per tot el país, i de prestar suport a manifestacions culturals i cíviques valencianes i, en concret, als centres excursionistes.

Em plau de constatar que el Gaetà Huguet pare ha estat vindicat pels redutes del blaverisme local castellanenc —que també n'hi ha—, els quals, però, no s'estan d'amagar la formidable fidelitat lingüística amb què el nostre curiós republicà va captenir-se tot al llarg de la seua vida; també, per descomptat, en les relacions que va mantenir amb els segments de la seua classe social que aleshores experimentaven els primers símptomes de castellanització. En oposició oberta als nous rics trànsfuges de l'idioma, el prohóm Huguet, per la seua banda, convocava a elevar la llengua i la cultura dels valencians al prestigi assolit per les llengües dels pobles més pròspers del món, el mercat dels quals havien de guanyar els nostres comerciants amb el suport de la llengua de casa: "Aspirem a que l'educació i cultura del poble valencià vagen orientades cap a les nacions més avançades d'Europa i Amèrica que consumeixen les nostres productes", sentenciava.

Definitivament, els Gaetà Huguet il·luminen la història valenciana del segle XX, de la qual constitueixen un parell de fites cabdals. Aquesta és una ocasió oportuna per a reclamar les biografies completes que tenim pendents dels dos colossos valencianistes castellanencs. Mentrestant, la proclamació de l'Any Huguet hauria de constituir l'impuls eficaç d'una operació planificada perquè la societat valenciana acabe redimint de l'oblit dels seus personatges d'excellència de l'actualitat recent.

La ferida oberta del blaverisme

Viadel reedita 'No mos fareu catalans' quan encara és vigent la violència anticatalanista

XAVIER ALIAGA

Fa tan sols tres anys, el periodista i escriptor Francesc Viadel (Algemesí, 1968) treia a la llum *No mos fareu catalans!* (L'esfera dels llibres, 2006), un llibre de títol ambigu i provocador, on sistematitzava i documentava la història del moviment ideològic anticatalà del País Valencià. Una ferida que alguns consideraven cauteritzada o, almenys, parcialment tancada. Tanmateix, l'inquietant subtítol de l'obra, *Història inacabada del blaverisme*, ha resultat premonitori: d'aleshores ençà, la violència verbal i física de l'anticatalanisme continua present en forma d'incendiàries accions i manifestacions públiques dels dirigents del PP i d'agressions i atacs cap a persones i institucions progressistes atiatats i legitimats ideològicament pel discurs oficial. La pervivència del fenomen va animar Viadel a revisar i ampliar *No mos fareu catalans!*, editat aquesta vegada per la Universitat de València, amb un pròleg clarivident i un passatge dedicat a explicar el paper de l'Església valenciana en el fenomen. Allò més substancial, però, és la inclusió d'un epíleg devastador que fa repàs de la violència exercida des de l'aparició del llibre fins ara i que serveix per a prendre consciència de la virulenta vigència de l'anticatalanisme.

"L'atribució de l'anticatalanisme al passat és un error molt greu", dispara a través del telèfon Viadel, resident a Barcelona des de fa un quant temps. "Només s'ha de fer el seguiment de les manifestacions de dirigents del PP emprant l'anticatalanisme amb l'objectiu de criminalitzar i estrangeritzar l'adversari. Lluny de desaparèixer, el fenomen és ben viu i acompanya una funció política fonamental. Amb tots els matisos que es vulga, s'assembla al procés que seguien els nacionalsocialistes contra els jueus, amb la negació de la seua condició d'alemanys". El periodista, de fet, no fa broma. No es perd en circumloquis i no cerca eufemismes. "Més enllà de la violència verbal, hi ha

El periodista i escriptor Francesc Viadel. / JORDI VICENT

una violència pràctica, com ho demostra la recent pallissa al blocaire Pere Fuset, de la pàgina *valencianisme.com*", raona.

En contra de la tesi de l'apaivagament, Viadel parla d'una invisibilització del blaverisme que té a veure "amb l'assumpció social d'aquesta ideologia gràcies a l'actuació del PP i de mitjans com Canal 9, que han contribuït al fet que la societat ho assumira com a propi". La "passivitat dels sectors progressistes" també hi hauria contribuït: "L'esquerra ha fet una banalització de l'anticatalanisme i l'ha assumit amb resignació. De fet, no hi ha cap partit progressista que tinga un discurs articulad de resposta. Hi ha una manca d'actuació que no calcula la profunditat ni la gravetat del discurs de la dreta". Una inacció que, segons Viadel, estaria en la base de la "sensació d'impunitat". "Quan esclaten bombes a les seus d'Esquerra Republicana i del Bloc i la resposta social i política és tan tímida, alguna cosa no funciona bé", adverteix, "perquè hi ha manifestacions de responsables polítics que se-

gueixen la mateixa línia de la gent que posa els artefactes". Un discurs que no evita les traces d'hipocresia en les relacions institucionals entre País Valencià i Catalunya. "El PP vol fer entendre que les relacions amb Catalunya són escasses, però normals. I d'altra banda, fa de l'anticatalanisme un instrument de gran eficàcia política en una societat poc llegida, prepolítica", assenyala. "És clar, la

"La impostura és absoluta, critiquen models de llengua que ells mateixos han pactat"

impostura és absoluta, perquè critiquen models de llengua que ells mateixos han pactat", afegim en al·lusió a l'Acadèmia Valenciana de la Llengua.

Les conseqüències per a la precària articulació d'un discurs nacional i modernitzador des de la política són conegudes. Però també hi ha víctimes entre la

població civil. "L'aïllament i la pressió envers els sectors progressistes és tan bestial que cada vegada hi ha més casos d'exili interior i exterior, de professionals de la llengua i la cultura que veuen en aqueix clima social poques perspectives de futur", explica. Un clima de "desvalencianització" que tindria una segona fase amb "la destrucció i l'expulsió simbòlica de tots aquells elements que consideren contraris a les seues tesis". Com a resposta, "més enllà dels debats d'identitat, s'hauria d'haver situat l'anticatalanisme com el que és, una excrescència del passat reaccionari i xenòfoba que serveix per a tancar unes altres realitats com la corrupció". Una construcció en negatiu d'una pàtria i una identitat "fonamentada sobre l'odi visceral a Catalunya", amb el perill que suposa l'atiament de les vísceres. Una ideologia amb un futur torbadorament sòlid. "Mentre l'esquerra no veja el perill i no sàpia contrarestar això, tenen negoci per a molts anys". Si més no, perquè l'antídoto d'una societat més culta i més preparada "ara com ara és difícil".

La lectura ideal

MANUEL BAIXAULI

A punt d'eixir de casa, davant la meua biblioteca, em pregunto: quin llibre m'enduc? Quina pot ser la lectura ideal, no per al moment en què tinga temps i tranquil·litat i comoditat per a llegir, sinó per a dur-la dins la cartera quan vaig a la faena, o a cal perruquer, o a cal metge, o quan viatge, i sé que tindrà un quant temps mort, d'espera. Quina és la lectura ideal per als entreactes de la vida moderna, apressada? De primer, comprenc quina no pot ser: els llibres llargs i pesats, que demanen butaca, molta concentració i una quantitat de temps impossible en aquestes circumstàncies. No, quan vaig pel món no m'emporte la *Biblia*, ni l'*Odisea*, ni *Guerra i pau*, ni *A la recerca del temps perdut*; obres, d'altra banda, fascinants. A més —i no cal menystenir-ho—, el seu físic excessiu ja me'ls descarta. Quina lectura, doncs? Relats? Permet, un trajecte en metro, llegir sencer

un conte de Txèkhov? Perquè, la situació ideal seria començar i acabar el que llegim, car tota interrupció en debilita l'efecte. Relats... Potser, però, ja que hi som, preferisc els microcontes. Hi tinc inclinació. El microconte, sense descripcions i amb escassos personatges, pot ser la lectura perfecta d'aquells intervals. Però, i el teatre? Històries i conflictes que van al gra, amb diàlegs només, ràpids de llegir. Un esquetx de Pinter, per exemple, cap en qualsevol espera. I dona per a molt: després, mentre t'empasten el queixal o t'eixuguen la cabellera, pots continuar rumiant-lo. I què en podem dir, de la poesia? Ara sí, no hi ha dubte. Podem llegir poemes excel·lents en pocs minuts, i dotar de transcendència qualsevol instant, aparentment trivial, del dia. Un llibre de poesia no pesa gens, ocupa poc en la cartera i ompli la ment. Lectura ideal! I què podem dir, també, dels assajos breus? Els articles de diari

—com ara aquest—, no són una bona lectura per a enriquir l'espera? Un recull d'articles o... Millor encara: un dietari! Els dietaris, dividits en fragments curts, independents, que corresponen a cada dia, ens poden oferir, combinat, tot el que esmente: assaig, narració, poesia, diàlegs... I aforismes! Gènere fascinant, que, com una píndola, cap en qualsevol moment del dia. Un llibre d'aforismes a la butxaca t'arma contra qualsevol pèrdua imprevista de temps. Hi ha cua al forn: tres, quatre, cinc aforismes; el café encara crema, sis, set, huit aforismes. Etcètera. Massa i tot, que tenim per a llegir. Quin és el millor gènere? Dificil respondre; depèn de l'individu. Observem, doncs, els individus; examinem els qui ens envolten mentre viatgem o esperem.

Fet l'examen, vet ací la conclusió: ningú llig, ni al tren, ni a la sala d'espera, ni al café, res del que jo considere ideal. Ni relats, ni microcontes, ni teatre, ni poesia, ni assajos breus, ni dietaris, ni, tampoc, aforismes. La gent llig, només, novel·les gruixudes, pesades, de més de cinc-centes planes, amb una caterva de personatges i sovint escrites —en la meua modesta opinió— amb els peus. Un misteri.